

**The Scientific Journal in Jurisprudence and Bases of Islamic Law The 16 rd.
Year/NO:4 Winter 2024**

The impact of the crimes committed in Myanmar on Iran's national security and the need to criminalize it according to the rules of jurisprudence

Sajjad Rahmati Tarkashvand¹ Jamal Beigi*² Babak Pourghahramani³

Received date: 2022/12/21

Acceptance date: 2023/4/3

Abstract

National security promotes the development of political, economic, social and cultural activities, and with its absence, all the aforementioned activities are overshadowed. One of the things that endangers the national security of Iran is the crimes committed in Myanmar by the Myanmar government against its citizens. For this reason, it is necessary to take measures in order to ensure national security, and it seems that the criminalization of these crimes according to the rules of jurisprudence is a suitable solution for this purpose. Therefore, this article seeks to investigate how the crimes committed in Myanmar affect Iran's national security and the necessity of stoning those crimes according to the rules of jurisprudence. The research method is descriptive and analytical, and data collection is also in the form of data collection. The method of conducting the research was qualitative and the findings of the research indicate that with the killing of Muslims in Myanmar, a part of the allies of Muslims has been lost, which causes a decrease in the population and, as a result, the security of Muslims in the world, especially in Iran. With the killing of Muslims and the lack of sufficient international support to punish the dead, it will make Iran appear isolated and reduce national security, but according to the principle of no harm and no harm in Islam, the rule of negation of a Muslim's mustache and tail, no religion can be treated as a crime. As if it acted.

Keywords: crimes, Myanmar, national security, Iran, jurisprudence rules

¹. Phd student, criminal law and criminology, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran.

². *Associate Professor, Department of Criminal Law, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran. (Corresponding Author) jamal.beigi@yahoo.com

³. Associate Professor, Department of Criminal Law and Criminology, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran.

تاثیر جنایات ارتكابی در میانمار بر امنیت ملی ایران و ضرورت جرم انگاری آن طبق قواعد فقهیه

سجاد رحمتی ترکشوند^۱ جمال بیگی*^۲ بابک پورقهرمانی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۱/۱۴

چکیده

امنیت ملی باعث پیشرفت فعالیت های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شده و با فقدان آن تمامی فعالیت های مذکور تحت الشعاع قرار می گیرد. یکی از مواردی که امنیت ملی کشور ایران را به خطر می اندازد جنایات ارتكابی در میانمار بوده که توسط دولت میانمار بر علیه اتباعش به وقوع می پیوندد. به همین دلیل لازم است اقداماتی در راستای تامین امنیت ملی صورت بگیرد، که به نظر می رسد جرم انگاری این جنایات طبق قواعد فقهیه راهکار مناسبی بر این منظور بوده باشد. بنابراین این مقاله به دنبال بررسی چگونگی تاثیر جنایات ارتكابی در میانمار بر امنیت ملی ایران بوده و ضرورت جرم انگاری آن جنایات طبق قواعد فقهیه بررسی خواهد شد. روش تحقیق به صورت توصیفی و تحلیلی بوده و گردآوری اطلاعات نیز به صورت گردآوری و فیشبرداری میباشد. نحوه انجام پژوهش کیفی بوده و یافته های تحقیق حاکی از این مطلب است که با کشته شدن مسلمانان میانمار، بخشی از متحدین مسلمانان از بین رفته و باعث کاهش جمعیت و در نتیجه امنیت مسلمانان در جهان و بالخصوص ایران می شود. با کشته شدن مسلمانان و نبود حمایت بین المللی کافی برای مجازات جانان، باعث منزوی جلوه دادن ایران و کاهش امنیت ملی خواهد شد ولی طبق قاعده لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام، قاعده نفی سبیل و قاعده وجوب دفع ضرر محتمل می توان نسبت به جرم انگاری آن اقدام کرد.

واژگان کلیدی: جنایات، میانمار، امنیت ملی، ایران، قواعد فقهیه.

^۱. دانشجوی دکتری تخصصی، رشته حقوق کیفری و جرم شناسی، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران.

jamal.beigi@yahoo.com

^۲. * دانشیار گروه حقوق جزا، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران. (نویسنده مسئول)

^۳. دانشیار، گروه حقوق جزا و جرم شناسی، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران.

۱- بیان مساله

یکی از مهمترین مسائل مربوط به هر دولتی در تمام دوران حفظ تمامیت ارضی آن کشور، تأمین امنیت و دفاع از مردم آن کشور محسوب می شود و در تمام دوران و حکومت ها مهم ترین دغدغه حکام، مسئولان سیاسی، نظامی تقویت و افزایش سیستم دفاعی، تقویت قدرت نظامی جهت نیل به اهداف مذکور می باشد، بنابراین نیروی انسانی و هزینه های مالی زیادی صرف این مهم می شود، با عنایت به موضوع پیش گفته کشور، نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران از این قاعده مستثنی نمی باشد و به نوعی شاید در طول دوران مقدس انقلاب اسلامی ایران تمامی تلاش مسئولان و اولویت مهم آنان حفظ امنیت کشور بوده چرا که حفظ آن باعث گسترش فعالیت های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی می باشد به نوعی تضمین کننده تمامی فعالیت های پیش گفته که از ارجعیت خاصی نیز برخوردار می باشد امنیت ملی است.

امنیت ملی مهم ترین اصل در ثبات سیاسی و استقلال هر دولتی با واحد سیاسی است؛ زیرا بقای هر دولتی، تمامیت ارضی بوده و ثبات اقتصادی آن بستگی به امنیت ملی آن کشور دارد، اهمیت این موضوع به حدی است که برخی امنیت ملی را پیش شرط تأمین سایر اهداف میدانند (مندل، ۱۳۷۹: ۱۰). نظم، امنیت اساس و پایه رشد، توسعه و از ارکان اساسی تحقق عدالت می باشد، آزادی بر سایه ی آن محقق می شود و بدون آن هیچ امر مثبتی به منصفه ی ظهور نخواهد رسید (انصارین، ۱۴۰۱: ۱۱۶) برای تحلیل امنیت باید به دو مفهوم امنیتی کردن و محیط امنیتی توجه ویژه شود. امنیتی کردن مکمل نگاه «توسعی و تعمیقی» به امنیت است. این انگاره امنیت را به عنوان پدیده ای مبتنی بر ذهن افراد و فعالیت زبانی آنها تلقی می کند (بهادرخانی، ۱۳۹۹: ۵۱) امنیتی شدن موضوع ربطی به وجود یک تهدید واقعی ندارد و می تواند از معرفی آن به عنوان یک تهدید نشأت گیرد. بنابراین باید گفت این دولت ها هستند که در یک زمان و مکان مشخص از یک موضوع تعریف تهدید آمیز می کنند و با تغییر شرایط ممکن است ان موضوع از لیست مسائل امنیتی خارج شده حتی به عنوان یک فرصت به ان نگاه شود (بوزان و همکاران، ۱۳۸۶: ۵۲) امنیت ملی به تنهایی مفهومی ندارد، باید در نظم عمومی جایگاه خود را در تعامل با سایر فاکتورهای تأثیر گذار تعیین کند لذا جهت تبیین و ترسیم این تعامل چاره ای به جز توجه به سایر جنبه های امنیت نداریم (مجیدی، ۱۳۸۶: ۳۱). یکی از مواردی که امنیت ملی را به خطر می اندازد اقدامات تروریستی می باشد (ساعی، ۱۳۹۰: ۴۱) و مورد دیگر که باعث تهدید جدی علیه امنیت ملی کشورها شده ظهور پدیده ای به نام داعش است (ذوالفقار، ۱۳۹۶: ۱۹۵) از دیگر اقداماتی که امنیت ملی کشورها را به خطر می اندازد اقدامات مجرمانه در میانمار است که توسط دولت آن کشور علیه قشر خاصی از جمعیت آن که مسلمانان روهینگا می باشد اتفاق می افتد. یکی از جنایات های رخ داده در میانمار جنایت نسل کشی (یاقوتی و بهلولی، ۱۳۹۸: ۳) و دیگری جنایت علیه بشریت است (نعمتی، ۱۳۹۹: ۱۳۳). به نظر می رسد تنها راه مقابله با این اقدامات که موجب خدشه بر امنیت ملی ایران می شود جرم انگاری آن طبق قواعد فقهیه می باشد.

براین اساس پژوهش حاضر در صدد پاسخ به این سوال اصلی است که جنایات ارتكابی در کشور میانمار چگونه می تواند بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران تأثیر بگذارد و در این راستا بر اساس چه مبنای فقهی می توان این اقدامات را جرم انگاری کرد؟ برای همین منظور در ابتدا لازم است نسبت به مفهوم شناسی و سپس ارتباط سنجی جنایات ارتكابی در میانمار و تاثیرات آن بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران و سپس جرم انگاری آن طبق قواعد فقهیه مورد بررسی قرار گیرد.

۲-پیشینه تحقیق

جواد صالحی (۱۴۰۰)، در مقاله خود تحت عنوان «وضعیت میانمار در پرتواصل صلاحیت سرزمینی عینی»، چنین بیان میکند که رسیدگی به وضعیت میانمار در دیوان کیفری بدون در نظر گرفتن عضویت آن در اساسنامه با ارجاع وضعیت مجرمانه دولت غیر عضو دیوان کیفری از سوی شورای امنیت برای تحقق صلح قابل مقایسه است، ولی تا کنون بحثی راجع به ارتباط و تأثیر آن بر امنیت ملی ایران مبحثی بیان ننموده است.

محمد رضا دانش شهرکی (۱۳۹۸)، در مقاله خود تحت عنوان «ماهیت حقوقی جنایات ارتكابی بر مسلمانان فراموش شده میانمار»، چنین بیان میکند که اگر فردی موارد پنج گانه جنایت نسل کشی رایان کند ولی قصد نابودی گروه‌های مورد حمایت کنوانسیون را نداشته باشد عمل او نسل زدایی نیست، چرا که یکی از ارکان مهم جنایت نسل زدایی قصد مجرمانه است که در جنایت موصوف باید قصد نابودی گروه قومی یا مذهبی را داشته باشد، ولی تا کنون راجع به تأثیر جنایات ارتكابی علیه امنیت ملی ایران سخنی نگفته است.

علی رحمتی و حسین میرمحمد صادقی (۱۳۹۸)، در مقاله خود تحت عنوان «امکان سنجی تعقیب و محاکمه مرتکبان جنایات اخیر در میانمار در عرصه ملی و بین المللی»، چنین گفته که اوج ارتكاب جنایات دهشتناک علیه مسلمانان روهینگیا اخیراً تحت حمایت دولت میانمار و به ویژه نیروهای نظامی و امنیتی این کشور صورت گرفته، ولی تا کنون در باره تأثیر جنایات در میانمار علیه امنیت ملی ایران سخنی به میان نیاورده است.

سید مهدی قریشی و رضا نیکوخواه سرنقی (۱۳۹۷)، در مقاله خود تحت عنوان «نقض حقوق بشر در خصوص مسلمانان میانمار با تأکید بر کنوانسیون منع مجازات و کشتار دسته جمعی (ژنوساید)»، چنین گفته که مسلمانان میانمار از قرن‌ها قبل در سرزمین میانمار سکونت داشته اند و در کنار سایر ادیان از جمله بودائیان زندگی کرده اند اما با به قدرت رسیدن بودائیان اقدامات نسل کشی و جنایت علیه بشریت و نقض فاحش حقوق اولیه آنان اتفاق افتاده است و با توجه به اینکه دولت میانمار عضو دیوان بین المللی کیفری نبوده و صلاحیتش را نپذیرفته است ادعای ارتكاب نسل زدایی قابل در در دیوان نمی باشد، ولی تا کنون راجع به تأثیرات آن بر امنیت ملی ایران سخنی بیان ننموده است.

مجید بزرگمهری و مهسا کیارستمی (۱۳۹۶)، در مقاله خود تحت عنوان «نقض حقوق بشر به واسطه اقدامات تروریستی و سازو کار مبارزه ان»، چنین گفته که بدون تردید قوانین ضد تروریست تأثیرات عمیقی بر حقوق و آزادی های فردی از جمله، حق دادرسی منصفانه، حق عدم بازداشت خودسرانه، رهایی از شکنجه و رفتار و یا مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر کننده، حق آزادی بیان، حق برخورداری از زندگی خصوصی، حق عدم تبعیض، حق اصلاح و بهبود موثر برای نقض حقوق بشر دارد، لذا نمی توان ونباید احترام به حقوق بشر را در هیچ شرایط و اوضاع و احوالی مانعی برای مبارزه علیه تروریسم دانست، ولی راجع به تأثیر آن بر امنیت ملی ایران سخنی بیان ننموده است.

علی رضا روستایی (۱۳۹۵)، در مقاله خود تحت عنوان «پاکسازی قومی مسلمانان میانمار؛ جنایات علیه بشریت یا نسل زدایی»، بیان نموده که نسل های مختلف مسلمانان روهینگیا مکرر آواره سازی اجباری را تحمل کرده اند و همچنین بیان می کند چنانچه که آواره سازی اجباری همراه با خشونت و از بین رفت باشد جنایت نسل زدایی محسوب می شود، ولی در باره تأثیر آن بر امنیت ملی ایران تا کنون سخنی بیان ننموده است.

۳- مفهوم شناسی نظری**۳-۱- امنیت**

مفهوم امنیت، مصونیت از تعرض و تصرف اجباری بدون رضایت است، و در مورد افراد به معنی آن است که نسبت به حقوق و آزادی های مشروع خود بیم و هراسی نداشته باشند و به هیچ وجه حقوق آنان به مخاطره نیفتد و هیچ عاملی حقوق مشروع آنان را تهدید ننماید. لزوم و ضرورت امنیت - به این مفهوم - در جامعه از طبیعت حقوق بشری ناشی می شود و لازمه حقوق و آزادی های مشروع، مصونیت آن ها از تعرض و دور ماندن از مخاطرات و تعدیات است. (میرعرب و همکاران، ۱۳۷۹: ۱۳۴)

اگر توجه کنیم در می یابیم که مخاطره انداختن و تهدید، با مفهوم وسیعی که دارد، شامل رفع هرنوع زمینه و عوامل احتمالی است که احیاناً منجر به نقض و تعرض بالفعل حقوق مشروع افراد می شود. ناگزیر باید امنیت را اعم از جلوگیری از نقض و تعرض بالفعل بدانیم و در تامین امنیت، ایجاد شرایط لازم برای صیانت حقوق و برطرف نمودن زمینه ها و عوامل تعرض احتمالی را نیز لازم و ضروری بشماریم. گاه امنیت به مفهوم حالتی که افراد در شرایط خاص، نسبت به حفظ و صیانت حقوق مشروع خود احساس می کنند، نیز اطلاق می شود، که متلازم و مترادف با حالت آرامش و اطمینان در برابر اضطراب درونی است. در این صورت معنی مقابل امنیت همانا احساس وحشت و خوف و خطر است. بدیهی است امنیت شامل این معنی روانی نیز خواهد بود.

۳-۲- امنیت ملی

امنیت ملی و یا به تعبیر دیگر منافع ملی، مجموعه شرایط و امکانات پویایی است که تحقق نیازهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را میسر می سازد. این شرایط و امکانات خود الهام شده از وضع جغرافیای سیاسی، ساختار اقتصادی، اجتماعی و ویژگی های فرهنگی و تاریخی یک جامعه و سرانجام جایگاه آن در صحنه بین المللی است. در تعریف دیگری از امنیت ملی گفته شده است که امنیت ملی به معنای عام؛ یعنی آسوده شدن از بیم تهدیدات خارجی نسبت به منافع حیاتی و اساسی مملکت. به عبارت دیگر امنیت ملی بدین معناست که یک کشور ارزش های حیاتی خویش را از تهدیدات جدی دورنگه دارد. (شمس و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۰۸)

بسیاری از پژوهشگران امنیت ملی را «توانایی یک کشور در حفظ ارزش های فردی در برابر تهدیدهای خارجی» می دانند به تعبیری امنیت ملی یعنی دستیابی به شرایطی که به یک کشور امکان می دهد از تهدیدهای بالقوه یا بالفعل خارجی و نفوذ سیاسی و اقتصادی بیگانه درامان باشد. خصوصاً پس از جنگ جهانی دوم تهدیدات گسترده ای که جهان را فراگرفت همین مسئله امنیت ملی را به مخاطره انداخت (عیوضی، ۱۳۸۲: ۱۴۲) گستردگی این مفهوم باعث شده است که امنیت، محور مطالعاتی قرار گیرد که مفاهیم کلیدی از جمله روابط بین الملل، قدرت، منافع و بحران را پوشش می دهد. (ربیعی، ۱۳۸۲: ۱۲۴)

۳-۳- قواعد فقهیه

آن دسته از احکامی کلی یا حکم اکثری که در ابواب گوناگون فقهی جریان داشته و منشاء استنباط احکام جزئی قرار می گیرد قواعد فقهیه نامیده می شود (مکارم شیرازی، ۱۴۱۱: ۲۳) به عبارت دیگر، قواعد فقهیه به احکام عامی اطلاق می شود که به تمامی مسائل و ابواب فقهی مربوط می شود (یثربی و محمودی، ۱۳۹۷: ۱۰۶) یعنی طیف وسیعی از موضوعات فقهی را در بر میگیرند (گلی شیردار و همکاران، ۱۴۰۰: ۵۱) البته کیفیت استخراج و استنباط این قواعد متفاوت می باشد. (حسینی بوشهری، ۱۹۳۷: ۵۳) گاه این قواعد از نص صریح آیه و روایت (عزیزالهی و همکاران، ۱۴۰۰: ۶۴)، گاه از تعلیل وارد در نظر شرعی

(بجنوردی، ۱۶۱۹: ۱۵۵) و گاه به واسطه عقل (نجفی، ۱۴۰۴: ۱۳۰) استنباط می شوند. به کمک این قواعد و احکام شرعی استنباط شده توسط فقیه و مجتهد جامع الشرایط، قانون گذار نسبت به جرم انگار فعل یا ترک فعلی اقدام می کند. (عمانی و همکاران، ۱۴۰۱: ۶۱)

۳-۴- جرم انگاری

جرم انگاری به نوعی یک فرایند است که به سبب آن قانونگذار فعل یا ترک فعلی را ممنوع کرده و برای آن ضمانت اجرای کیفری تعیین می کند. (نجفی توانا و مصطفی زاده، ۱۳۹۲: ۱۴۹) به عبارت دیگر، جرم انگاری فرایندی است که به موجب آن قانونگذار با در نظر گرفتن ارزش های اساسی جامعه و با تکیه بر عرف فعل یا ترک فعلی را ممنوع می کند. (آقابابایی، ۱۳۸۴: ۱۱) این جرم انگاری کردن در ذات خود، ممنوعیت به وجود آورده و نقض آن مجازات هایی را به دنبال خواهد داشت. (هدایتی چنانی، ۱۴۰۰: ۵۱۷) در حقیقت جرم انگاری، بازتابی بر این حقیقت می باشد که جامعه نسبت به مساله مورد نظر واکنش و دقت خاصی نشان داده است. (فنائی و همکاران، ۱۳۹۹: ۹۶)

۴- خاستگاه جنایات ارتكابی در میانمار

خشونت ها و جنایات ارتكابی بر روی مسلمانان میانمار از سوی بودائیان افراطی که از حمایت دولت برخوردارند اعمال می شود. (روستایی و آرش پور، ۱۳۹۶: ۱۰۸۸) آیین بودائی یکی از ادیان بزرگ جهان بوده که مجموعه ای از اصول اخلاقی و فلسفی را در خود جای دارد. (جعفری، ۱۳۹۲: ۶۸) این آئین هر چند شباهت هایی را با سایر ادیان و همین طور دین اسلام دارد (ارسنجانی، ۱۴۰۰: ۷۱) ولی با این حال قابل مقایسه با دین اسلام نیست چون دین اسلام دینی آسمانی (افضلی، ۱۳۹۴: ۷۲) و کامل کننده ادیان الهی می باشد. گسترش سریع دین اسلام و افزایش آمار مسلمانان در میانمار، باعث شد تا موجودیت بودائیان تزلزل یابد. چون در نظر آنان، چیزی که حقیقت دارد تعالیم بودا است نه خداوند، در حالی که نزد مسلمانان والاترین حق، خداوند متعال است (همیلتون، ۱۳۸۹: ۱۲۷). مسلمانان میانمار از قرنهای قبل در سرزمین میانمار سکونت داشته اند و در کنار سایر ادیان از جمله بودائیان زندگی کرده اند اما با به قدرت رسیدن بودائیان و در نتیجه افزایش مسلمانان و احساس خطر موجودیت بودائیان اقدامات نسل کشی و جنایت علیه بشریت و نقض فاحش حقوق اولیه آنان اتفاق افتاده است (قریشی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۹)، این اختلاف مبنایی باعث بروز تشنج، در نتیجه احساس خطر بودائیان و اعمال خشونت های بی شماری علیه مسلمانان گردید.

۵- جنایات ارتكابی در میانمار

۵-۱- جنایت علیه بشریت

جنایت علیه بشریت سابقه ای به درازای عمر بشر دارد (زمانی و همکاران، ۱۳۹۵: ۹۳) ولی با این حال پیش از جنگ جهانی دوم در حقوق بین المللی سخنی از آن در میان نبود. (بیگ زاده و میرزاده، ۱۳۹۴: ۵۲) این واژه به طور جسته و گریخته از قرن ها مورد استفاده قرار می گرفت ولی در شکل فعلی آن در سال ۱۹۴۸ به کار رفت. این جنایت اولین بار در منشور نورنبرگ به عنوان یک جنایت تبیین و در قالب یک سند بین المللی تعریف شد. (سلیمی و کاشان، ۱۳۹۳: ۶) جنایت علیه بشریت بخشی از قواعد آمره بین المللی بوده و قوانین ابطال ناپذیر حقوق بین الملل را شکل می دهد. (سجاد پور و ملکی، ۱۳۹۸: ۱۱) این جنایت توسط یک دولت و یا سازمان هایی که دسترسی به قدرت سیاسی دارند طراحی و به صورت یک حمله گسترده یا سازمان یافته بر ضد هر جمعیت غیر نظامی ارتكاب می یابد. (میر وحیدی و فنخار حسینی، ۱۳۹۶: ۱۳) جنایت علیه بشریت

یکی از جنایاتی است که دولت میانمار علیه مسلمانان مرتکب آن می شود، می توان قاطعانه گفت جنایت علیه بشریت تباعد و انتقال اجباری مسلمانان میانمار به صورت گسترده صورت گرفته است و منجر به تغییر آرایش قومی ایالت آرکان در کشور میانمار شده است (روستایی و همکاران، ۱۳۹۵: ۶۸)

۵-۲- جنایات جنگی در میانمار

پیشینه تاریخی جرایم جنگی و اهمیت حفظ صلح و ثبات جامعه جهانی سبب گردیده است که در عرصه حقوق بین الملل جرایم جنگی نقض مقررات حقوق بشر دوستانه بین المللی به شمار آید. این جرایم قدمتی طولانی تر از سایر جرایم بین المللی دارد، از این رو حقوق بین الملل عرفی مقدم بر حقوق بین الملل معاهداتی اعمال ارتكابی در حین مخاصمات مسلحانه را جرم انگاری نموده است. اما، ورود این دسته از جرایم به عرصه حقوق بین الملل معاهداتی، از طریق مواد ۲۲۸ تا ۲۳۰ معاهده ۱۹۰۷ لاهه بوده است. (سید زاده ثانی و فرهادی آلاشتی، ۱۳۹۳: ۴۵) جنایات جنگی جنایاتی است که ارتکاب آنها در درگیریهای مسلحانه موجب نقض حقوق بین الملل عرفی یا مقررات قراردادی متعلق به مجموعه حقوق بین الملل بشردوستانه در مخاصمات مسلحانه است (عسکری و مسعودی کوشک، ۱۳۹۷: ۱۸۵)

۵-۳- جنایت نسل زدایی در میانمار

کلمه ژنوساید از *genos* به معنی نژاد، ملت یا قوم و کلمه لاتین *cide* به معنی کشتن تشکیل شده است. این کلمه را در فارسی به کشتار دسته جمعی، قتل عام، نسل کشی، زیست زدایی، نسل زدایی و مانند آنها ترجمه کرده اند و گاهی نیز کلمه ژنو ساید را به کار می برند. (داودی و ابوذری، ۱۳۹۷: ۱۲۲) نخستین بار حقوقدان لهستانی به نام رافائل لمکین، در سال ۱۹۳۳، واژه نسل زدایی را در پنجمین کنفرانس وحدت حقوق جزای بین المللی در مادرید مطرح کرد. او معتقد بود کشتار جمعی یعنی نابودی یک ملت یا یک قوم و منظور از کشتار دسته جمعی را طرحی می دانست که گروه های ملی را به ویرانی می کشد تا در نهایت به از بین بردن فیزیکی این گروه ها بیانجامد. (دانش شهرکی و مردانی، ۱۳۹۸: ۴۶) این پدیده در نشست عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۴۶، مورد بحث قرار گرفت و وظیفه بررسی و مطالعه در خصوص تهیه طرح پیمان مرتبط با ژنوساید به سازمان ملل متحد محول شد. شورای اقتصادی اجتماعی سازمان ملل متحد در چهارمین جلسه خود، قطعنامه ای را مشتمل بر یک مقدمه و ۲۴ ماده تهیه کرد. سرانجام شورای اقتصادی اجتماعی پس از برگزاری ۱۸۰ نشست، در جلسه نهایی و با حضور همه اعضا، با ۱۷ رای موافق، قطعنامه شماره ۱۱۷ را در سوم مارس تصویب کرد و در نهایت بعد از بررسی های فراوان در نهم دسامبر ۱۹۴۸ پیمان مزبور در یک مقدمه و ۱۹ ماده به تصویب رسید. (بیگی و تیموری، ۱۴۰۰: ۱۳۲).

مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۲۰۰۳ قطع نامه ای علیه وضعیت حقوق بشر در میانمار تصویب نمود که برای اولین بار در آن به تعدادی از کنوانسیون های بین المللی از جمله کنوانسیون منع و مجازات نسل زدایی و کنوانسیون ژنو ۱۹۴۹ اشاره شده بود قطع نامه مزبور برای اولین بار از نقض سیستماتیک حقوق بشر در کشور میانمار ابراز نگرانی کرد در واقع از سال ۱۹۹۱ تا کنون، مجمع عمومی سازمان ملل قطع نامه های متعددی در خصوص غیرنظامیان و کودکان و درگیری های مسلحانه صادر کرده و از اوضاع حقوق بشر در کشور میانمار ابراز نگرانی نموده است (روستایی و آرش پور، ۱۳۹۵: ۱) نسل کشی شکل خاص از جنایت دولتی است جنایت دولتی به طور عمده نقض حقوق بشر را از طریق خشونت های سازمان یافته توسط عوامل دولتی برای دست یابی به اهداف سازمانی دولت شامل می شود (سلیمی و همکاران، ۱۳۹۷: ۳۱) بنابراین با عنایت به جنایات اتفاق افتاده در میانمار از جمله؛ ضرب و شتم، آزار و اذیت و خشونت و ترور، انزوا و جداسازی، تضعیف

نظام مند، نابودی و عقیم سازی اجباری که با هدف از بین بردن مسلمانان اتفاق می افتد مصداق بارز جنایت نسل کشی محسوب می شود.

۶- چگونگی تأثیر جنایات ارتكابی بر امنیت ملی ایران

۶-۱- کاهش جمعیت مسلمانان

دومین دین پر جمعیت پس از مسیحیت اسلام است و پیروان آن از جمعیت زیادی در جهان تشکیل می شود، بنابراین هر چقدر جمعیت مسلمانان زیادتر باشد پیروان اسلام از امنیت بالایی برخوردار می شوند بنابراین با کاهش جمعیت مسلمانان به مراتب اقتدار و امنیت آنان کاهش می یابد، با توجه به جنایات بی رحمانه دولت میانمار علیه مسلمانان که باعث قتل و کشتار دسته جمعی آنان می شود و به مراتب باعث کاهش جمعیت مسلمانان و در معرض خطر قرار گرفتن مسلمانان خصوصا مسلمانان ایران و به تبع کاهش امنیت ملی آنان خواهد شد اما افزایش جمعیت مسلمانان قدرت نفوذ جمهوری اسلامی ایران را در منطقه و فرا منطقه بیش از پیش افزایش داده و منجر به متحد شدن مسلمانان در سراسر منطقه و جهان از یمن تا لبنان، میانمار و افزایش ضریب نفوذ جمهوری اسلامی خواهد شد (ابراهیمی کیایی و همکاران، ۱۳۹۸: ۵۶)

۶-۲- به انزوا کشیده شدن ایران و کاهش اقتدار آن در منطقه

با عنایت به اینکه بازوی دفاعی کشور جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور، منطقه و جهان، مسلمانان و نیروهای حزب الله لبنان و حشدالشعبی عراق، لشکر زینبیون و فاطمیون که همگی بازوهای کشور خصوصا مسلمانان در منطقه می باشند و بارها نیز مورد حملات گسترده از ناحیه کشورهای مستکبر قرار گرفته اند و به نوعی اقتدار و امنیت مسلمانان در سراسر جهان می باشند، بنابراین مسلمانان میانمار نیز نیروهای بالقوه ای جهت تحکیم جایگاه مسلمانان در میانمار می باشند و با از بین رفتن مسلمانان و مانعیت قوانین بین المللی جهت دفاع از مسلمانان بی دفاع توسط کشورهای مسلمان علی خصوص کشور ایران و بسته شدن دست ایران جهت اقدام نظامی و راهبردی نبودن حمایت دیپلماتیک از مردم بی گناه میانمار با عنایت به عدم توجه کافی سازمانهای بین المللی به این مهم، باعث منزوی جلوه دادن ایران و کاهش اقتدار در منطقه و جهان و به تبع آن کاهش امنیت ملی کشور می شود.

سیاست غرب در کاهش جمعیت مسلمانان، به ویژه ایران سالهاست سران «مجامع مخفی» جهانی مانند مؤسسه سلطنتی امور بین الملل، شورای روابط خارجی، جامعه بیلدربرگرها، فرماسونری و ... با طرح برنامه های گوناگون، زمینه نفوذ و اقتدار نظم سلطه بر مناسبات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ملل جهان را فراهم آورده و سرنوشت ملت ها و کشورهای مستقل جهان را به میل و اراده خود تغییر می دهند. یکی از مصادیق آشکار مداخله مجامع مخفی در سرنوشت ملت های دیگر، کاهش و کنترل جمعیت جهان است. در نشست سال ۲۰۱۱ بیلدر برگ که با حضور «آندرس فوگ راسموسن» دبیر کل ناتو، «خوآکین آلمونیا» معاون رئیس کمیسیون اروپا، «خاویر سولانا» مسئول سابق سیاست خارجی اتحادیه اروپا، «ژان کلود تریشه» رئیس بانک مرکزی اروپا، «هنری کسینجر» مشاور سابق امنیت ملی آمریکا، «بیل گیتس» رئیس سابق مایکروسافت، «رابرت گیتس» وزیر دفاع سابق آمریکا، «آنجلا مرکل» صدر اعظم آلمان، «جورج دیوید» رئیس شرکت کوکاکولا، ملکه هلند، «هاکان» ولیعهد نروژ، «پیتر برابک» رئیس شرکت نستله، «سوفیا» ملکه اسپانیا، «لوییز زاپاترو» نخست وزیر اسپانیا و ... در سنت موریس سوئیس برگزار شد، بر موضوع افزایش جنگ و کشتار به ویژه در منطقه خاورمیانه و کشورهای مسلمان به منظور کاهش جمعیت رو به افزایش جهان، تأکید شد (شفیعی سرستانی، ۱۳۹۲: ۲۵)

رو مأموریت خود را در کشورهای مسلمان و رو به توسعه، تحت پوشش‌هایی مانند «آژانس صندوق جمعیت» از سال‌ها پیش آغاز کرده است. این صندوق که به سازمان ملل وابسته است، فعالیت خود در ایران را پیش از انقلاب آغاز، و تا به امروز و تحت عناوینی چون تنظیم خانواده، حقوق زن، بهداشت مادر و کودک دنبال کرده است. هدف اصلی این آژانس، چه در ایران و چه در دیگر کشورهای مسلمان مانند میانمار، پایین نگه داشتن نرخ رشد جمعیت بوده است، که این مهم خود نشان از تأثیر مستقیم کاهش جمعیت مسلمانان از طریق کشته شدن یا کاهش نرخ زاد ولد، می‌تواند تأثیر به‌سزایی در کاهش اقتدار و امنیت ملی کشورها خصوصاً جمهوری اسلامی ایران خواهد داشت.

۶-۳- از بین رفت قبح قتل درباره مسلمانان

جنایات ارتكابی در میانمار توسط دولت میانمار اتفاق می‌افتد و دستاویزهایی برای این اقدامات خود دارد و با قدرت رسانه‌ای خود و سو استفاده از قدرت دولتی و با پشتیبانی کشورهای حامی خود مسلمانان میانمار را که قرن‌هاست در کشور میانمار سکونت دارند را غاصب تلقی نموده و باعث بد جلوه دادن مسلمانان شده و به مراتب باعث عادی سازی کشتار مسلمانان در سراسر جان خواهند شد و این باعث تجری تروریست‌ها و دیگر مخالفان مسلمان در کشتار مسلمانان شده، این اتفاق می‌تواند برای مسلمانان ایران نیز رخ دهد، چرا که تجری خود نیز عامل مهمی در ارتكاب بسیاری از جنایات خواهد شد، برای مثال نیروهای داعشی که ذهنهانشان را شستشو داده و این فکر را به آنها القا کرده بودند که با بستن کمربند انتہاری و کشتن چندین مسلمان و شیعه شخص انتہار بدون هیچ بازخواستی در آخرت به بهشت می‌رود و این عمل خود باعث وقوع عملیات های انتہاری زیادی علیه مسلمان عراق، افغانستان و پاکستان گردید این اتفاق و طرز تفکر چنانچه مجاهدت های نیروهای امنیتی نبود می‌تواند در ایران هم اتفاق بیافتد و امنیت ملی کشور را خدشه دار کند. قدرت رسانه‌ها و تأثیرپذیری افراد غیرقابل انکار است. به نوعی با کشتن روز افزون مسلمانان میانمار قبح قضیه (کشتار مسلمان) ذره ذره از بین می‌رود بنابراین چنانچه جلو این اقدامات گرفته نشود شاهد حاکم شدن خوی حیوانی نسبت به مسلمانان در ایران و سراسر جهان خواهیم شد.

۷- ضرورت جرم انگاری جنایات ارتكابی در میانمار با استناد به قواعد فقهیه

۷-۱- قاعده لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام

یکی از مهمترین قواعدی که در سراسر فقه به آن استناد می‌شود قاعده لا ضرر و لا ضرار است، این قاعده به عنوان اصلی کلی در اسلام شناخته شده است. اصلی که برای پیشگیری از ضرر به دیگران و جبران خسارات ناشی از آن ضرر بوده که مبنایی مهم برای تصویب قوانین به شمار می‌رود (حسن زاده و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۲۷) چرا که طبق این قاعده نمی‌توان ضرری را به دیگران متحمل کرد (حسن پور و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۶۷) در اهمیت این قاعده همین بس که آیات و روایات فراوانی بر نفی ضرر دلالت داشته (نقیبی، ۱۳۹۰: ۱۴) به گونه‌ای که هیچ جایی برای شک و شبهه و اختلاف در حجیت آن وجود ندارد (شیخ الاسلامی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۰۹) که به عنوان تکمیل‌کننده نصوص شرعی بوده و احکام فراوانی از آن متفرع شده است. (عبداللهی، ۱۳۹۸: ۱۱۳) این قاعده، از مسلمات فقهی و مبتنی بر حدیث نفی ضرر و ضرار است (عراقی، ۱۴۲۰: ۳۰۱) و در واقع بیان‌کننده این واقعیت است که در اسلام ضرر تأیید نشده است (هادوی نیا، ۱۳۹۹: ۹۱) طبق این قاعده می‌توان احکام ضرری را رفع کرد (یثربی و محمودی، ۱۳۹۷: ۱۰۵) در رابطه با جنایات صورت گرفته در میانمار و با توجه به اینکه جنایات از نوع اضرار عمومی تلقی می‌شوند و با توجه متن قاعده لا ضرر، هر گونه خسارت و زبانی از نگاه شرع قابل قبول نبوده و شرعی نمی‌باشد، بنابراین آن دسته از جرایمی که ضررهای فراوانی برای بشریت دارند، به وضوح مشمول این قاعده می‌باشند.

بنابراین با توجه به اینکه این قاعده، در حوزه جرم شناسی کیفری می باشد و زمانی که به واسطه نبود قانونی، ضروری بر جامعه وارد می شود می توان به استناد این قاعده حکم شرعی مورد نیاز را استنباط و در اختیار مقامات قانون گذاری قرار داد و در این وهله نیز وظیفه قوه مقننه، جرم انگاری بر اساس حکم شرعی استنباط شده و رهاندن جامعه از چنین جرایمی می باشد، چرا که این قاعده در مواردی که فعلی مورد زیان باشد می تواند چاره ساز باشد.

۷-۲- قاعده نفی سبیل

فقهای اسلام با استناد به منابع و متون فقهی، قواعد فقهی زیادی را عرضه داده اند که در ابواب متعدد فقهی کاربرد داشته است، قاعده هایی که پویا بخش بوده و فقیه را در رسیدن به به پاسخ یاری می دهند، از جمله آن قواعد «قاعده نفی سبیل» است. (متوسل آرنی و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۲۲) این قاعده، مانند قاعده لا ضرر و لا ضرار بر عمده قواعد حکومت داشته (نصر اصفهانی، ۱۳۹۸: ۸۴) و از ارکان حقوق بین الملل اسلامی به شمار می رود. (اندرزگو و نواده توپچی، ۱۴۰۰: ۸۴) ادله حجیت این قاعده کتاب، سنت، عقل و اجماع می باشد (فرید و همکاران، ۱۳۹۹: ۴) ولی اصلی ترین دلیل (علیدوست، ۱۳۸۳: ۲۳۱) و مستنبط آن، آیه «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (شکاری و همکاران، ۱۳۹۶: ۳۱) و حدیث نبوی می باشد. (احمدوند و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۲۵) آیه فوق ناظر بر مقام تشریح بوده و نتیجه آن نفی هر گونه ظلم و ستمی است که بستر تسلط کفار بر مسلمانان را فراهم می آورد. (علوی وثوقی، ۱۳۹۶: ۱۵۱) طبق این آیه، خداوند هیچگونه نفوذ و تسلط کفار بر مسلمین را قبول ندارند. این اصل در روابط خارجی دولت ها با بیگانگان بوده و نفی ظلم و ستم بر مسلمانان، حفظ استقلال و نفی وابستگی نسبت به بیگانگان، اصل و اساس این قاعده می باشد. (زارعی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۶۷) یعنی در جامعه اسلامی نباید هیچ گونه اجازه ای مبنی بر غلبه کفار بر مسلمانان داده شود. (کرم زاده و فیض، ۱۳۹۸: ۹۰) پس کافر در هیچ زمینه ای به لحاظ شرعی نمی تواند بر مسلمین مسلط شود. (میری رستمی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۱۶)

طبق مفاد قاعده نفی سبیل، ضرورت جرم انگاری جنایات ارتكابی در میانمار که مستمسکی برای تسلط و نفوذ کافران بر کشورهای اسلامی می باشد، و بنابر این اصل که سلطه و چیرگی دشمنان بر دولت های اسلامی امری ناروا می باشد، از اهم واجبات می باشد، به خاطر اینکه حفظ استقلال و کیان اسلام و دولت های اسلامی از الزامات این قاعده فقهی بوده و تسلط کافران بر مسلمانان طبق این اصل در هر زمینه ای ممنوع بوده ولی در مقابل، حفظ و صیانت از اسلام و دولت های اسلامی نیز امری ضروری می باشد. بنابراین لازم و واجب است که دولت های اسلامی نسبت به جرم انگاری آن اقدام تا راه نفوذ و تسلط کفار بر سرزمین های مسلمانان بسته شود.

۷-۳- قاعده وجوب دفع ضرر محتمل

این قاعده از قواعد عقلی بوده و طبق مضمون آن، عقل به دفع ضررهای محتمل و حتی مظنون حکم می دهد، بنابراین اگر انسان درباره چیزی حتی احتمال ضرر بدهد دفع آن ضرر عقلا بر او واجب می باشد (نظامی پول و دشتی اردکانی، ۱۳۹۴: ۲۳) همانگونه که دفع ضرر مظنون، از نظر عقلی واجب است (محمدی و بشکار، ۱۴۰۰: ۱۶) و اگر این دفع ضرر، ترک شود این احتمال وجود دارد که ملتها دچار زیان شوند (مغزی نجف آبادی و نظری توکلی، ۱۳۹۶: ۱۰۶) و فرقی نمی کند که این ضررها مادی باشند یا معنوی یا دنیوی یا اخروی. (طباطبایی و لیالی، ۱۳۹۷: ۱۰۵) منظور از «وجوب» در ظاهر قاعده، همان «لازم» (احسانی فر، ۱۳۹۹: ۱۴۸) و منظور از «محتمل» تمامی ضررهایی را که شامل ضرر بر جان، عقل، نسل، دین، حکومت می باشد را در بر میگیرد. (عراقی، ۱۳۸۸: ۲۲۱) بنابراین موضوع این قاعده، زمانی است که احتمال ضرر داده شود (لطفی، ۱۳۹۱: ۲۰۶)

پس طبق این قاعده فقهی، هیچ کدام از دولت‌ها براساس تعهدات حقوق بشری خود جایز نیستند به دولت‌های دیگر ضرر بزنند. (جوان آراسته و رحمانی، ۱۴۰۰: ۷)

طبق ظاهر این قاعده، که در آن کلمه وجوب وجود دارد، و از طرفی نیز به ضرر محتمل اشاره شده است و ضرر محتمل نیز که تمامی ضررهای احتمالی را شامل می‌شود، پس بنابراین ضرورت جرم‌انگاری جنایات ارتكابی در میانمار در این قاعده بیش از سایر قواعد رخ می‌نمایاند.

۸- نتیجه‌گیری

افزایش جمعیت از مؤلفه‌های اقتدار ملی، قدرت و استحکام ساخت درونی قدرت هر کشور، عامل مؤثری در شکل‌دهی قدرت نظامی و اقتصادی کشورهاست. مسئله جمعیت یا همان منابع انسانی، کلیدی‌ترین نقش را در تولید قدرت ملی ایفا می‌کند تا آنجا که منابع مادی قدرت نظامی و حتی خود سرزمین در کنار عامل جمعیت، معنا پیدا می‌کند بنابراین روند کاهش جمعیت می‌تواند کشورها را از جهات مختلف در معرض خطرات جدی و جبران‌ناپذیری قرار دهد، در غالب کشورهای جهان نظام جمهوری حاکم است و بدیهی است که در این نظام‌ها چون ریاست کشور با رأی مستقیم یا غیر مستقیم مردم برگزیده می‌شود، عامل جمعیت نقش بسزایی در سرنوشت و تعیین ریاست کشور دارد و این مهم نیز قابل اثر در کشور میانمار می‌باشد، بنابراین در صورت افزایش جمعیت مسلمانان در میانمار، قدرت سیاسی و سکان دار دولت میانمار می‌تواند توسط مسلمانان و از مسلمانان انتخاب شود و با برآورده شدن این مهم یک کشور با حاکمیت اسلامی به کشورها افزوده خواهد شد و خود باعث افزودن یک کشور مسلمان و پیشتیبان و حامی برای سایر مسلمانان جهان و بلاد اسلامی خواهد شد و به مراتب این اثرات باعث افزایش امنیت ملی کشور ما خواهد شد و بالعکس در صورت کشته شدن مسلمانان میانمار و کاهش جمعیت آن‌ها، این احتمال نیز روز به روز کمتر خواهد شد.

بنابراین، کاهش جمعیت مسلمانان یعنی کاهش نیروی انسانی و اسلامی موثر و به مراتب در معرض خطر بیشتر قرار گرفتن مسلمانان و کاهش حامیان کشورهای مسلمان.

یکی از اساسی‌ترین مبانی قانونی و جرم‌انگاری خصوصاً در کشورهای با حاکمیت اسلامی مبانی فقهی و قواعد فقهیه است و مهم‌ترین قواعد فقهیه؛ قاعده‌ی لاضرر، قاعده نفی سبیل، قاعده دم مسلم پپلا یذهب هدرا، قاعده وجوب دفع ضرر محتمل، می‌باشد، و از آنجایی که تناسبی بین جنایات ارتكابی در کشور میانمار و مجازات‌های پیش‌بینی شده نه در قانون میانمار و نه در اساس نامه دیوان بین‌المللی کیفری برای جنایت ارتكابی وجود ندارد و مجازات موجود جنبه‌ی بازدارنده ندارد، لذا جرم‌انگاری جنایات ارتكابی بر اساس قواعد فقهیه که بالاترین ارزشها را برای حفظ جان و مال مسلمانان قائل است، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.

لذا با عنایت به بی‌کیفر ماندن جنایات ارتكابی در کشور میانمار و کشته شدن بی‌رویه مسلمانان و منع قوانین بین‌المللی در مورد مداخله نظامی سایر کشورها علی‌الخصوص کشور ایران در میانمار و دفاع از انسان‌های بی‌گناه می‌تواند باعث منزوی شدن کشور و کاهش اقتدار آن در منطقه و به مراتب بر اساس مورد گفته شده باعث کاهش امنیت ملی کشور شود.

بر این اساس کشتار بی‌رویه مسلمانان در میانمار و نبود مانعی بر راه آن‌ها اولاً موجبات تجری دولت میانمار و تروریست‌های سراسر جهان را فراهم می‌کند و درثانی باعث از بین رفتن قبح کشتار مسلمانان در ایران و جهان خواهد شد و این مهم خود می‌تواند یکی از عوامل کاهش امنیت ملی کشورمان باشد، چرا که اطراف کشور ایران تروریست‌های زیادی وجود دارد و حتی گاه

در داخل کشور عوامل تروریستی مشاهده شده، مانند حمله تروریست ها به زائرین حرم مطهر شاه چراغ(ع)، یا حمله تروریست ها به مردم بی گناه ایزه در جریان اختشاشات اخیر که کشته شدن مسلمانان میانمار می تواند باعث تجری تروریستهای داخلی و بین المللی شود و همچنین قبح کشتار مسلمانان در ایران و سایر کشورها، مانند حوادث اخیر از بین ببرد.

۹- پیشنهاد

پیشنهاد می گردد که با فشار حداکثری سازمان های بین المللی، اسلامی و کشورهای مسلمان نتیجه جنایات ارتكابی در میانمار علیه مسلمانان بی پاسخ نماند و حتی الامکان دولت و قانونگذاران کشور موصوف تحت فشارهای همه جانبه از جمله تحریم، تهدید نظامی، و ... قرار گرفته و ملزم به جرم انگاری جنایات مذکور بر اساس قواعد فقهیه شوند که ناشی از عدالت و انصاف بوده، و توجه انکار ناپذیری به حقوق مسلمانان(حفظ جان و مال مسلمانان) دارد.

پیشنهاد می گردد که با توجه به اینکه جمهوری اسلامی ایران از منظر منع قوانین بین المللی خود نمی تواند مستقیماً یا حتی به صورت غیر مستقیم اقدام به مداخله نظامی در کشور میانمار جهت جلوگیری از کشتار مسلمانان نماید، اما می تواند از طریق افزایش مستقیم دیپلماسی با دولت میانمار و یا گفت گو با مجامع بین المللی از جمله سازمان ملل از طریق ساز و کار های مجامع بین المللی راهایی برای جلوگیری از این کشتار ها و نقض حقوق بشر پیدا نماید.

سازمان ملل که خود مدعی صلح و امنیت بین المللی است باید هر چه سریعتر نقش خود را در قبال اقدامات ددمنشانه دولت میانمار ایفا کند و چتر حمایتی خود را بر سر مسلمانان میانمار بکشد و با جوامع بین المللی مانع جنایات علیه بشریت و نسل زدایی شده و با عنایت به قوانین بین المللی کیفری مرتکبین جنایات را هر چه سریعتر مجازات نماید.

با عنایت به عضویت ایران در سازمان همکاری اسلامی، که دومین سازمان بین دولتی پس از سازمان ملل متحد می باشد با توجه به اینکه سازمان صدای جمعی جهان اسلام و تضمینی برای حفاظت و حمایت از منافع جهان اسلام در روح ترویج صلح بین المللی و هماهنگی میان افراد مختلف جهان است، ایران می تواند اقدامات قانونی موثری از طریق این سازمان انجام دهد.

به نظر می رسد که قانونگذاران کشور ما نیز جهت حفظ و بالا بردن امنیت کشور و پیشگیری از اقدامات مشابه در کشور ایران نسبت به جرم انگاری مستقل جنایات علیه بشریت که مصداق بارز آن در کشور میانمار اتفاق می افتد، اقدامات لازم را انجام دهد تا جنبه ی ارباب دهی آن بالا رفته و تناسبی بین جنایات و مجازات آن و رویه واحدی جهت مجازات وجود داشته باشد.

منابع

احسانی فر، احمد (۱۳۹۹). *ابعاد فقهی و حقوقی بیماری های واگیر خطرناک و سریع الاتشار از منظر قاعده وجوب دفع ضرر* . فصلنامه حقوق اسلامی، شماره ۶۴.

احمدوند، محسن؛ قبولی، محمد تقی؛ فخلعی، محمد تقی (۱۳۹۵). *نگرشی نو در مفاد قاعده نفی سبیل و نسبت سنجی آن با اصل عدالت در روابط بین المللی، دو فصلنامه علمی پژوهشی کاوشی نو در فقه، شماره اول.*

ارسنجانی، حمیرا (۱۴۰۰). *تاملی بر معنای ایمان در آئین بودا. فصلنامه الهیات تطبیقی، دوره ۱۲، شماره ۲۵.*

افضلی، عبدالرئوف (۱۳۹۴). *اسلام دین رهایی بخش. پژوهشنامه معرف قرآنی، دوره ۵، شماره ۱۷.*

آقابابایی، حسین (۱۳۸۴). *گفتمان فقهی و جرم انگاری در حوزه جرایم علیه امنیت ملت و دولت. مجله فقه و حقوق، شماره ۵.*

- اندرزگو، سید محمود و نواده توپچی، حسین (۱۴۰۰). بررسی تضاد قاعده فقهی نفی سبیل با نظریه جهانی شدن و جهانی سازی. فصلنامه مطالعات فقه اسلامی و مبانی حقوق، شماره ۴۴.
- بجنوردی، سید حسن (۱۳۹۶). *القواعد الفقهیه*، چاپ اول، قم. نشر الهادی.
- بزگمهری، مجید؛ جان نثارملکوتی، حمید (۱۳۹۵). عملکرد شورای حقوق بشر سازمان ملل نسبت به اسرائیل. فصلنامه مطالعات راهبردی، سال ۱۹، شماره ۱.
- بزگمهری، مجید؛ کیارستمی، مهسا (۱۳۹۶). نقض حقوق بشر به واسطه اقدامات تروریستی و سازوکار مبارزه با آن. نشریه سیاست جهانی، شماره ۱۹.
- بوزان، بری؛ ویول، اوری؛ دی و ایلد، پاپ (۱۳۸۶). چارچوبی تازه برای تحلیل امنیت. ترجمه علیرضا طیب. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- بیگ زاده، ابراهیم و میرزاده، منا (۱۳۹۴). مقایسه شدت جرم و مجازات جنایات علیه بشریت و جنایات جنگی. نشریه تحقیقات حقوقی، شماره ۷۱.
- بیگی، جمال و تیموری، مهرداد (۱۴۰۰). نگاهی بر نسل زدایی فرهنگی به مثابه جنایت بین المللی، فصلنامه علمی مطالعات بین المللی پلیس، دوره ۱۲، شماره ۴۷.
- جعفری، حسین علی (۱۳۹۲). زن، خانواده و ازدواج در آیین بودا. فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی، دوره ۴، شماره ۴.
- جوان آراسته، حسین و رحمانی، سمیه (۱۴۰۰). واکاوی فقهی حقوقی حق بر سلامت و مسئولیت دولت در شرایط شیوع بیماری کرونا. مجله فقه پزشکی، شماره ۴۲.
- حسن پور، محسن؛ موسوی بجنوردی، سید محمد؛ ابن تراب، مریم (۱۳۹۷). کاربست قاعده فقهی و حقوقی لاضرر و لاضرار در راستای امنیت ملی حقوق شهروندی و توسعه گردشگری. فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، شماره ۱.
- حسن زاده، حسن؛ ادیبی مهر، محمد؛ داداش نژاد دلشاد، داوود؛ باقی زاده، محمد جواد (۱۳۹۸). نقش قاعده فقهی لاضرر در مدیریت بحران های محیط زیستی. فصلنامه علمی، آموزش محیط زیست و توسعه پایدار، شماره ۳.
- حسینی بوشهری، سید هاشم (۱۳۹۷). *القواعد الفقهیه*. قم: انتشارات مسیا.
- حیدر قلی زاده، جعفر و بیگی، جمال (۱۳۹۶). دگردیسی تروریسم از منظر حقوق بین الملل. مجله مطالعات حقوق بشر اسلامی، سال ششم، شماره ۱۲.
- دانش شهرکی، محمد رضا و مردانی، نادر (۱۳۹۸). ماهیت حقوقی جنایات ارتكابی بر مسلمانان فراموش شده میانمار. دو فصلنامه علمی مطالعات حقوق بشر اسلامی، دوره ۸، شماره ۱۶.
- داودی، مهدی و ابوذری، مهنوش (۱۳۹۷). نسل کشی در میانمار از منظر حقوق بشر و حقوق بین الملل. فصلنامه مطالعات حقوق بشر اسلامی، شماره ۱۴.
- ذوالفقاری، مهدی و عمرانی، ابوذر (۱۳۹۶). تأثیر ظهور داعش بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه پژوهشهای سیاسی جهان اسلام، شماره ۲.
- ربیعی، علی (اسفند ۱۳۸۲). امنیت ملی، مفهومی در حال تکوین. نشریه اطلاعات سیاسی - اقتصادی، شماره ۱۹۷ و ۱۹۸.

- رحمتی، علی (۱۳۹۸). *دادگاه‌های کیفری مختلط و نقش آنها در مقابله با بی کیفری*، رساله مقطع حقوق کیفری و جرم شناسی. دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی.
- روستائی، علیرضا و آرش پور، علیرضا (۱۳۹۶). تحلیل حقوقی خشونت علیه مسلمانان میانمار به مثابه جنایت نسل زدایی. *فصلنامه مطالعات حقوق عمومی دانشگاه تهران*، دوره ۴، شماره ۴۷.
- روستایی، علیرضا و آرش پور، علیرضا (۱۳۹۵). پاکسازی قومی مسلمانان میانمار؛ جنایت علیه بشر یا نسل زدایی. *فصلنامه پژوهش حقوق کیفری*، شماره ۱۵.
- زارعی، بهادر؛ زینی نوند، علی؛ محمدی، کیمیا (۱۳۹۳). *قاعده نفی سبیل در اندیشه اسلامی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه مطالعات انقلاب اسلامی*، شماره ۳۶.
- زمانی، سیدقاسم؛ فرحی، حسین؛ شهبازی، آرامش (۱۳۹۵). تحریمهای یک جانبه علیه ایران از منظر حقوق بین الملل کیفری: جنایت علیه بشریت؟. *نشریه پژوهشهای حقوق جزا و جرم شناسی*، شماره ۷.
- زمانی، سید قاسم و حسینی اکبرنژاد، هاله (۱۳۸۸). اصل صلاحیت جهانی در آینه دیوان کیفری بین المللی. *فصلنامه پژوهش حقوق عمومی*، دوره ۱۱، شماره ۲۶.
- سجاد پور، سید محمد کاظم و ملکی، علی اکبر (۱۳۹۸). شورای حقوق بشر و جنایات بین المللی در بحران سوریه، *فصلنامه سیاست خارجی*، دوره ۳۳، شماره ۳.
- سلیمی، صادق و کاشان، حبیب (۱۳۹۳). بررسی انطباق اقدامات رژیم اسرائیل بر مصادیق جنایت علیه بشریت در سرزمین های اشغالی. *تحقیقات حقوقی آزاد*، دوره ۷، شماره ۲۴.
- سید زاده ثانی، سید مهدی و فرهادی آلاشتی، زهرا (۱۳۹۳). تمایز میان جنایات جنگی در منازعات بین المللی و داخلی: مصادیق و مبانی، *پژوهش نامه ایرانی سیاست بین الملل*. دوره ۳، شماره ۱.
- شفیعی، نوذر و سلیمی، رویا (۱۳۸۹). تبیین عملکرد سازمان ملل متحد در قبال نسل کشی در میانمار. *فصلنامه پژوهشهای سیاسی جهان اسلام*، سال نهم، شماره اول.
- شکاری، روشنعلی؛ ملیحی، سید حمید رضا؛ ممتازنیا، محمد سعید (۱۳۹۶). واکاوی فقهی آیه نفی سبیل و ادله هم سو و شمول آن نسبت به مناصب انتخابی در دولت مدرن. *پژوهش نامه قرآن و حدیث*، شماره ۲۱.
- شمس، سید محمودرضا؛ نصیر زاده، عزیز؛ میر سمیعی، سید محمد (بهار ۱۳۹۷). تبیین پیامدهای ژئوپلیتیکی قلمروگستری ناتو بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران. *فصلنامه امنیت ملی*، سال ۸، شماره ۲۷.
- شیخ الاسلامی، محمدعلی؛ قبولی درافشان، سیدمحمدتقی؛ فخلعی، محمدتقی (۱۴۰۰). بررسی فقهی حکم رانت خواری با استناد به قاعده لاضرر. *فصلنامه فقه و اصول*، شماره ۲.
- طباطبایی، سیدعلیرضا و لیالی، محمد علی (۱۳۹۷). قواعد فقهی پالایش فضای مجازی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران. *فصلنامه حکومت اسلامی*، شماره ۱.
- عبداللهی، هرمز (۱۳۹۸). بررسی فقهی و حقوقی قاعده لاضرر در رویه قضایی کنونی. *فصلنامه بین المللی قانون یار*، شماره ۹.
- عراقی، آقاضیاءالدین (۱۴۲۰). *مقالات الاصول*، چاپ اول، قم: مجمع الفکر الاسلامی.
- عراقی، آقاضیاءالدین (۱۳۸۸). *الاجتهاد و التقليد*. قم: نوید اسلام.

- عسکری، پوریا و مسعودی کوشک، حمید (۱۳۹۷). تخریب میراث فرهنگی سوریه توسط داعش و راهکارهای مقابله با آن در حقوق بین الملل. *فصلنامه حقوق بین المللی*، دوره ۳۵، شماره ۵۸.
- علوی وثوقی، سیدیوسف (۱۳۹۶). بررسی تطبیقی آیه شریفه نفی سبیل در تفاسیر فریقین. *فصلنامه مطالعات تفسیری*، شماره ۳۱.
- علیدوست، ابوالقاسم (۱۳۸۳). قاعده نفی سبیل. *پژوهش های مقالات و بررسی ها*، شماره ۷۶.
- عمانی، مهدی؛ بیگی، جمال؛ پور؛ قهرمانی، بابک (۱۴۰۱). جرم انگاری فعالیت های مجرمانه ناشی از فناوری هارپ در سنجه قواعد فقهیه. *فصلنامه علمی فقه و حقوق نوین*، دوره ۲، شماره ۸.
- عیوضی، محمدرحیم (تابستان ۱۳۸۲). «جهانی شدن و تأثیر آن بر امنیت ملی جمهوری اسلامی. *نشریه اندیشه انقلاب اسلامی*، شماره ۶.
- فرید، امن‌اله؛ نیکومنش، امراله؛ بهرامی نژاد مغویه (۱۳۹۹). رابطه قاعده نفی سبیل با معاهده برجام. *فصلنامه تخصصی علوم سیاسی*، شماره ۵۳.
- فنائی، رویا؛ صالحی، سیدمهدی؛ نیکخواه سرنقی، رضا (۱۳۹۹). ضرورت تحول اصل قانونی بودن جرایم و مجازات ها در خصوص جرایم مستحدث کیفری با تاملی بر اصول و قواعد فقهی. *فصلنامه فقه و اصول*، شماره ۳.
- قریشی، سیدمهدی؛ نیکخواه سرنقی، رضا؛ محسنی، روح اله (۱۳۹۷). نقض حقوق بشر در خصوص مسلمانان میانمار با تأکید بر کنوانسیون منع و مجازات کشتار دسته جمعی (ژنوساید). *همایش ملی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران*.
- کرم زاده، سیامک و فیض، زهرا (۱۳۹۸). قاعده نفی سبیل و الحاق ایران به کنوانسیون بین المللی مقابله با تامین مالی تروریسم. *فصلنامه پژوهش تطبیقی حقوق اسلام و غرب*، شماره ۲.
- گلی شیردار، محمدحسن؛ منتظری، صالح؛ مایلی، حامد (۱۴۰۰). نباید های فقهی رسانه با تاکید بر امنیت و قاعده لاضرر. *فصلنامه آفاق امنیت*، شماره ۵۱.
- لطفی، اسدالله (۱۳۹۱). قاعده وجوب دفع ضرر محتمل و کاربرد آن در قانون آیین دادرسی مدنی. *فصلنامه دیدگاههای حقوق قضایی*، شماره ۵۹.
- متوسل آرانی، محمود؛ علم الهدی، محمدحسن؛ عیسی زاده، نیکزاد؛ نور محمدی، غلامرضا (۱۳۹۶). مفهوم قاعده لاضرر و کاربردهای آن در پزشکی. *فصلنامه اخلاق و تاریخ پزشکی*، شماره ۱۰.
- محمدی، مسلم و بشکار، الهام (۱۴۰۰). تحلیل روش های عقل عملی در اثبات امامت از نگاه علامه حلی با تاکید بر الالفین. *فصلنامه تحقیقات کلامی*، شماره ۳۲.
- مغزی نجف آبادی، الهام و نظری توکلی، سعید (۱۳۹۶). تبیین عقلایی و عقلانی امر به معروف و نهی از منکر. *فصلنامه علمی پژوهشی کاوشی در فقه نو*، شماره ۴.
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۴۱۱). *القواعد الفقهیه*. چاپ سوم، قم: مدرسه امام امیر المومنین (ع).
- مندل، رابرت (۱۳۷۹). *چهره متغیر امنیت ملی*. تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- مهدی، قریشی (۱۳۹۷). نقض حقوق بشر در خصوص مسلمانان میانمار با تأکید بر کنوانسیون منع مجازات و کشتار دسته جمعی. *دانشگاه تهران: پنجمین همایش ملی پژوهشهای مدیریت در جمهوری اسلامی ایران*.
- میر عرب، مهرداد و سجادی، سید عبدالقیوم (۱۳۷۹). نیم نگاهی به مفهوم امنیت. *مجله علوم سیاسی*، شماره ۹.

میر وحیدی، وحید و فخارحسینی، مینا (۱۳۹۰). بررسی جنایات علیه بشریت و دادگاه های صالح به رسیدگی. سومین کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم و مهندسی.

میری رستمی، سیدمحمد؛ سلیمی، علیرضا؛ ناظمی اشنی، محمدحسین؛ حسینی، سید علیرضا (۱۳۹۸). بررسی الزامات بین المللی در مواجهه با قاعده نفی سبیل و تأثیر آن در بقاء نظام از منظر قرآن و فقه امامیه. فصلنامه مطالعات قرآنی، شماره ۴۰.

نجات، سیدعلی؛ جعفری، اصغر (۱۳۹۲). جایگاه و نقش جمهوری اسلامی ایران در بحران سوریه. فصلنامه پژوهشهای سیاسی، سال سوم، شماره ۸.

نجفی توانا، علی و مصطفی زاده، فهیم (۱۳۹۲). جرم انگاری در نظام کیفری جمهوری اسلامی ایران. مطالعات فقه و حقوق اسلامی، شماره ۸.

نجفی، محمدحسن (۱۴۰۴). جواهر الکلام فی شرح شرائع الاسلام، چاپ هفتم، بیروت. دار الاحیاء التراث العربی.

نصراصفهانی، محمد؛ معصومی نیا، غلامعلی؛ قائمی اصل، مهدی (۱۳۹۸). بررسی و ارزیابی تأثیرات اقتصادی حضور بانک خارجی در جمهوری اسلامی ایران با نگاهی به تجربیات کشورهای در حال گذار بر اساس قاعده نفی سبیل. فصلنامه معرفت اقتصاد اسلامی، شماره ۱.

نظامی پول، صابر و دشتی اردکانی، محمد رضا (۱۳۹۴). قاعده و جوب دفع ضرر محتمل. ماهنامه کانون، شماره ۱۴۹.

نقیبی، سیدابوالقاسم (۱۳۹۰). قاعده لاضرر و جریان خسارت معنوی به خانواده. پژوهشنامه فقه و حقوق اسلامی، شماره ۷.

هادوی نیا، علی اصغر (۱۳۹۹). مفاد قاعده لاضرر با تکیه بر مبانی انسان شناسی قرآن کریم. فصلنامه حقوق اسلامی، شماره ۶۶.

هدایتی چنانی، رحمان (۱۴۰۰). علل، آثار و بایدهای تحول ساختاری جرم انگاری حداکثری. فصلنامه بین المللی قانون یار، شماره ۱۶.

همیلتون، ملکم (۱۳۸۷). جامعه شناسی دین. ترجمه محسن ثلاثی، تهران: نشر ثالث.

یثربی، سیدعلی محمد و محمودی، جواد (۱۳۹۷). اثبات حکم با قاعده لاضرر. پژوهش های فقهی، شماره ۱.